

7. Bank of Greece. The chronicle of the great crisis the bank of Greece 2008–2013. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lse.ac.uk/europeanInstitute/research/hellenicObservatory/CMS%20pdf/Publications/The-Chronicle-Of-The-Great-Crisis.pdf>. – Назва з екрана.

8. Reza Moghadam. IMF. «Austria financial system stability assessment». [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: https://www.bmf.gv.at/wirtschaftspolitik/int-finanzinstitutionen/FSSA_2013_2.pdf?5b0uo6. – Назва з екрана.

9. Chang M. «Belgium: A Small Country with a Big Financial Headache». [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://web.uvic.ca/jmc/events/>

sep2010–aug2011/2010–09–financial–crisis/pdf/Oct2,2010–Panel_B–Michele_Chang–UVic–Financial_Crisis.pdf. – Назва з екрана.

10. Kingdom of the Netherlands–Netherlands: Publication of Financial Sector Assessment Program Documentation. Technical Note on Crisis Management and Bank Resolution Frameworks Netherlands crisis management and bank resolution frameworks. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2011/cr11207.pdf>. – Назва з екрана.

11. Офіційний сайт Євростату [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>. – Назва з екрана.

УДК 330.101:620.91–027.236

В.М. ДОРОШЕНКО,

аспірант, Київський національний університет будівництва і архітектури

Організаційно–економічний механізм інфраструктурного забезпечення енергозбереження підприємств цивільного будівництва

У статті запропоновані концептуальні положення та структура організаційно–економічного механізму інфраструктурного забезпечення енергозбереження підприємств цивільного будівництва, яка включає ресурси структурних компонентів: кадрових, інформаційно–консультаційних, фінансово–економічних, нормативно–правових, технічних, будівельних стандартів. Автором визначено завдання, імперативи, функції та сутність даного механізму.

Ключові слова: організаційно–економічний механізм, інфраструктурне забезпечення, енергозбереження, інваріантність, підприємства цивільного будівництва.

В.М. ДОРОШЕНКО,

аспірант, Київський національний університет будівництва і архітектури

Организационно–экономический механизм инфраструктурного обеспечения энергосбережения предприятий гражданского строительства

В статье предложены концептуальные положения и структура организационно–экономического механизма инфраструктурного обеспечения энергосбережения предприятий гражданского строительства, включающая ресурсы структурных компонентов: кадровых, информационно–консультационных, финансово–экономических, нормативно–правовых, технических, строительных стандартов. Автором определены задачи, императивы, функции и суть данного механизма.

Ключевые слова: организационно–экономический механизм, инфраструктурное обеспечение, энергосбережение, инвариантность, предприятия гражданского строительства.

V. DOROSHENKO,

graduate student

In the article conceptual provisions and the structure of the organizational–economic mechanism of infrastructural maintenance of energy saving civil engineering companies, which includes the resources of the structural components: personnel, information – consulting, financial, economic, regulatory–legal, technical, technological. The author defined the goals, imperatives, functions and nature of the mechanism.

Keywords: organizational and economic mechanism, infrastructure maintenance, energy saving, invariance, enterprises civil construction.

Постановка проблеми. Зростаючий інтерес до формування організаційно–економічного механізму інфраструктурного забезпечення енергозбереження пов'язаний, перш за все, з усвідомленням високого рівня енергоємності підприємств цивільного будівництва. За сучасних економічних умов надмірне споживання енергії спричиняє для нашої країни значні витрати та ризики в сфері енергетичної безпеки. Одним із важливих зобов'язань України як повноправного члена Енергетичного співтовариства є імплементація в національне законодавство вимог Директиви Європейського парламенту та Ради ЄС 2010/31/ЄС «Про енергетичну ефективність будівель», сектор будівництва має один із найбільших потенціалів покращення енергетичної ефективності

в Україні. Щорічне споживання природного газу на цілі опалення оцінюється в 18,6 млрд. куб. м, при цьому потенціал скорочення (при досягненні поточного рівня втрат в ЄС) становить 11,4 млрд. куб. м газу (58% від імпорту України) [9].

За статистичними даними [11], оцінювання потенціалу скорочення споживання природного газу за такими напрямками:

- теплова санація будинків 7,3 млрд. куб. м;
- заміна індивідуальних котлів 1,7 млрд. куб. м;
- модернізація котельень 1,1 млрд. куб. м;
- модернізація мереж 1,3 млрд. куб. м.

У рамках реалізації енергозберігаючих заходів постає проблема формування ефективного організаційно–економічного механізму інфраструктурного забезпечення енергозбере-

ження, що відповідає сучасним реаліям виробничо-комерційної діяльності підприємств цивільного будівництва України.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Різні аспекти реалізації заходів енергозбереження знаходять широке відображення у роботах низки вітчизняних та зарубіжних вчених: Т.М. Афонченкова [1], І.В. Бевз [2], І.П. Булеев [3], В.В. Джеджула [4], К.І. Докуніна [5], Н.В. Каленська [6], І.Д. Михайленко [7], Т.В. Сердюк [8], В. Чевганова [10], проте залишаються мало дослідженими підходи щодо формування ефективного організаційно-економічного механізму інфраструктурного забезпечення енергозбереження, зокрема на підприємствах цивільного будівництва.

Метою статті є дослідження організаційно-економічного механізму, розроблення концепції інфраструктурного забезпечення енергозбереження підприємств цивільного будівництва, орієнтованого на результат, постійну звітність та моніторинг.

Виклад основного матеріалу. У наукових джерелах існує значна кількість авторських трактувань терміну «організаційно-економічний механізм». На думку І.П. Булеева [3], організаційно-економічний механізм – це сукупність форм, методів і інструментів управління. М.М. Климчук інтерпретує енергозбереження, як комплексний підхід до імплементації системних заходів щодо ефективного використання енергетичних ресурсів, впровадження в господарсько-комерційну діяльність відновлювальних джерел енергії та реалізації економічних, технічних, екологічних, соціальних, інноваційних та інституційних структурних компонент в ракурсі енергоефективності, енергобезпеки та сталого розвитку економіки країни [7].

І.Д. Михайленко [8], Т.М. Афонченкова [1] вважають, що організаційно-економічний механізм енергозбереження – це сукупність заходів, що забезпечує максимальне використання енергетичного потенціалу при мінімальних питомих витратах енергії на виробництво одиниці продукції. І.В. Бевза [2] розглядає організаційно-економічний механізм енергозбереження на підприємстві, як сукупність організаційних і економічних важелів (кожному з яких властиві власні форми управлінського впливу), які чинять вплив на економічні і організаційні параметри підприємства, що сприяє формуванню та посиленню енергетичного потенціалу, отриманню конкурентних переваг та ефективності діяльності підприємства в цілому.

Т.В. Сердюк [9] визначає організаційно-економічний механізм енергозбереження як систему взаємопов'язаних економічних та організаційних елементів, спрямованих на активізацію економічного витрачання ПЕР, впровадження енергозберігаючих заходів з урахуванням інноваційних досягнень у галузі, як технологічних, так і продуктових. К.І. Докуніна [5] вважає, що структура механізму енергозбереження передбачає правовий, організаційно-управлінський, економічний та технічний аспект, взаємодія яких в кінці повинна мати позитивний економічний результат.

У роботі В.В. Джеджула [4] подана така дефініція: організаційно-економічний механізм енергозбереження підприємств – це сукупність економічних, організаційних, мотиваційних методів і способів, що направлені на економічно обґрунтоване виявлення та максимальне використання потенціалу енергозбереження з метою мінімізації питомих витрат на виробництво продукції та зменшення екологічного навантаження на навколишнє середовище.

В. Чевганова, І.Б. Брижань [10] визначають інфраструктуру як комплекс загальних умов, необхідних для розвитку структурно утворювальних галузей економіки (промисловість, будівництво).

Важливо зазначити, що більшість наукових підходів дослідження інфраструктурного забезпечення (системний, комплексний, структурно-функціональний) розглядають інфраструктуру, як статичний комплекс елементів, що характеризується взаємопов'язаними відносинами. На думку Н.В. Каленської [6], архітектура інфраструктурного забезпечення формується за рахунок інтеграції ресурсів структурних компонент. Метою інфраструктурного забезпечення є створення оптимальної архітектури елементів (структурних компонент), адаптованих під галузеву специфіку.

У рамках структурно-функціонального підходу, процес формування інфраструктурного забезпечення енергозбереження передбачає синергію спеціалізованих векторів діяльності (фінансово-економічні, інженерні, технічні знання і навчання) та систему підтримки діяльності за допомогою взаємодоповнюючих елементів (інформаційно-консультаційних, нормативно правових, організаційних).

Слід зазначити, що саме в рамках даного підходу доцільно розглянути інваріантність інфраструктурного забезпечення енергозбереження підприємств цивільного будівництва.

Інваріантність інтерпретується в різних науках як стійкість, незмінність збереження стійких властивостей і відносин без змін, що доцільно актуалізувати в рамках процесу моделювання інфраструктурних компонентів. Стан інваріантності може бути досягнуто в разі, коли задіяні ресурси всіх елементів інфраструктури або тільки ресурси окремих елементів [6].

Саме в контексті структурно-функціонального підходу, враховуючи галузеву специфіку, можна сформувати організаційно-економічний механізм інфраструктурного забезпечення енергозбереження, який підсилює синергетичний ефект від взаємодії структурних компонент, що забезпечує розвиток підприємств цивільного будівництва.

Головна мета формування організаційно-економічного механізму інфраструктурного забезпечення енергозбереження полягає у ефективній оптимізації споживання енергоресурсів підприємствами цивільного будівництва, яка відповідає парадигмі сталого розвитку.

Побудова організаційно-економічного механізму інфраструктурного забезпечення енергозбереження, вибір методів та інструментів його реалізації, обумовлених вимогами сталого розвитку, визначається низкою факторів: інфраструктура підприємства; стан розвитку господарських зв'язків та виробничих ресурсів; рівень кваліфікації трудових ресурсів; фінансовий стан підприємства.

Ключові позиції побудови ефективного організаційно-економічного механізму інфраструктурного забезпечення енергозбереження:

1. Визначення техніко-економічних, нормативних критеріїв енергоспоживання.
2. Стратегічне, тактичне планування заходів з енергозбереження.
3. Мотивація менеджменту підприємства до розробки та впровадження заходів з енергозбереження.
4. Моніторинг, управління та контроль виконання заходів з енергозбереження підприємства.

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Концептуальне положення організаційно-економічного механізму інфраструктурного забезпечення енергозбереження підприємств цивільного будівництва

Завдання ОЕМІЗЕПЦБ
1. Визначення техніко-економічних, нормативних критеріїв енергоспоживання підприємства
2. Стратегічне, тактичне планування заходів з енергозбереження
3. Мотивація менеджменту підприємства до впровадження заходів з енергозбереження
4. Моніторинг, управління та контроль виконання заходів з енергозбереження

Імперативи побудови	Специфіка
Імператив системності	Значна тривалість будівництва
Імператив балансу інтересів	Диференційована структура джерел фінансування
Імператив відповідальності	Різноманітність виконуваних видів будівельних робіт
Імператив структурності	Значний вплив кваліфікації управлінського персоналу
Імператив інваріантності	Територіальна роз'єднаність адміністрації
Імператив інноваційності	Різноманітність організаційно-правових форм
Імператив соціальний	Наявність великої кількості нормативної документації
Імператив економічний	Специфічність нормативно-правового забезпечення
Імператив екологічний	

Структурні компоненти ОЕМІЗЕПЦБ
1. Кадрове забезпечення
2. Інформаційне-консультаційне забезпечення
3. Фінансово-економічне забезпечення
4. Нормативно-правове забезпечення
5. Технічне забезпечення
6. Забезпечення стандартизації

Джерело: запропоноване автором.

5. Державна підтримка заходів енергозбереження.

Запропоноване автором концептуальне положення організаційно-економічного механізму інфраструктурного забезпечення енергозбереження підприємств цивільного будівництва представлено в таблиці.

У сучасних умовах в Україні особливістю організаційно-економічного механізму інфраструктурного забезпечення енергозбереження є те, що він складається з підтримки дій державних органів у сфері енергоефективності та бізнесу у формі державно-приватного партнерству, що забезпечує преференційні умови розвитку, формування стратегічних орієнтирів інфраструктурного забезпечення енергозбереження підприємств цивільного будівництва.

Висновки

У процесі досліджень запропоновано структуру організаційно-економічного механізму інфраструктурного забезпечення енергозбереження підприємств цивільного будівництва. Перспективи подальших досліджень ми вбачаємо, для ефективною реалізації механізму, окрім формування структури шляхом залучення ресурсів структурних компонент: технічних, кадрових, інформаційно-консультаційних, фінансово-економічних, нормативно-правових, розробити напрямки моніторингу та оперативного реагування на результати виконання заходів енергозбереження.

Список використаних джерел

1. Афонченкова Т.М. Формування економічного механізму енергозбереження сільськогосподарськими підприємствами: автореф. дис. / ПВНЗ Європ. ун-т. – К., 2008. – 22 с.

2. Бевз В.В. Розвиток механізму енергозбереження на підприємствах харчової промисловості / В.В. Бевз // Вчені записки: зб. наук. праць. – К.: КНЕУ, 2011.. № 13. – С. 169–173.

3. Булеев И.П. Формирование организационно-экономического механизма управления предприятием по обработке цветных металлов / И.П. Булеев. – Донецк: ИЭП НАН Украины, 1993. – 225 с.

4. Джеджула В.В. Енергозбереження промислових підприємств: Методологія, формування, механізм управління. Монографія. – Вінниця: ВНТУ, 2014.

5. Докуніна К.І. Теоретичні аспекти формування економічного механізму енергозбереження / К.І. Докуніна // Комунальне господарство міст, 2012. – № 106. – С. 341–350.

6. Каленская Н.В. Инфраструктурное обеспечение инновационного развития регионального промышленного комплекса. – Казань: Издательство Академии наук РТ, 2010. – 148 с.

7. Климчук М.М. Гносеологичний аналіз континууму поглядів на дефініцію «енергозбереження»: системний підхід / М.М. Климчук // Сталій розвиток економіки: міжнарод. науково-вироб. журнал. – №3 (28). – X. – 2015. – С. 49–55.

8. Михайленко І.Д. Політика енергозбереження, потенціальні можливості енергозбереження в Україні // Энергосбережение. – 2006. – № 1. – С. 3–8.

9. Сердюк Т.В. Організаційно-економічний механізм енергозбереження в промисловості: моногр. / Т.В. Сердюк. – Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2005. – 154 с.

10. Чевганова В., Брижаль І. Кластеры и их экономическое значение / Экономика Украины. 2002. – № 11. – С. 35–41.

11. Концепція Фонду Енергоефективності (проект для обговорення) <http://www.minregion.gov.ua/base-law/reg-politics/proekti-regulyatornih-aktiv-dlya-obgovorennya-ta-analizi-regulyatornogo-vplivu/proekt-zakonu-ukrayini-pro-energetichnu-efektivnist-budivel/>